

1945

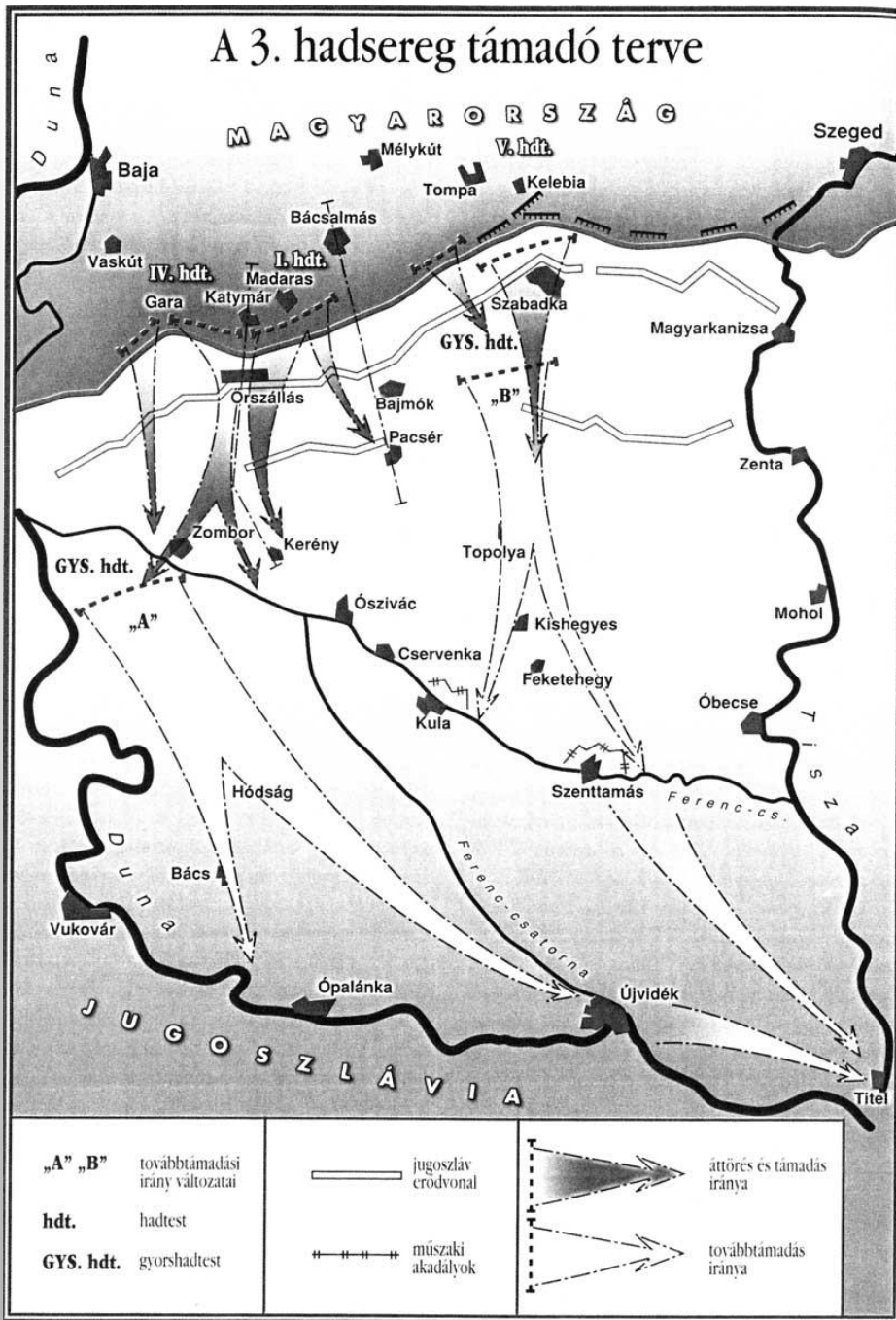

MAGYARORSZÁG A II. VILÁGHÁBORÚBAN

1941–1945

12.A
2025. ápr. 1.

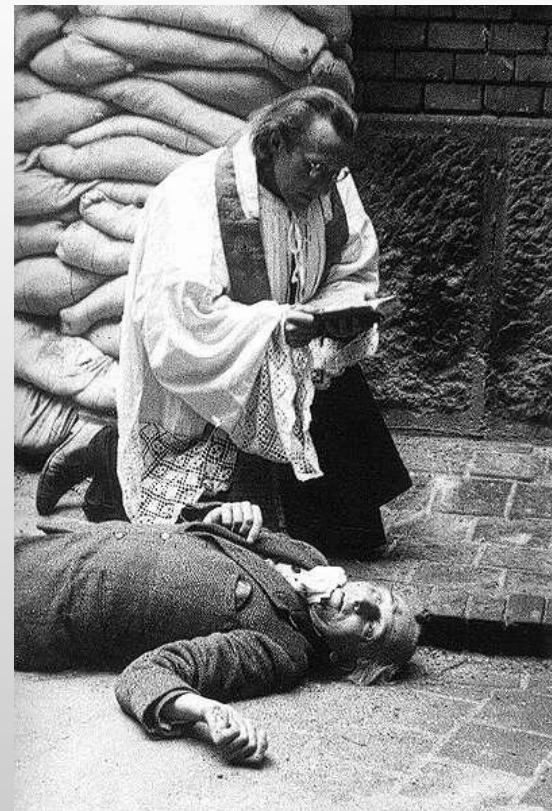
A 3. hadsereg támadó terve

- német tám.: 1941. ápr. 6.
- magyar: 1941. ápr. 11.
- (és csak az ezeréves határon belül)

BÁRDOSSY LÁSZLÓ MIN.ELN. (1941–42)

Bárdossy L. a kivégzőosztag előtt (1946. **jan. 10.**)

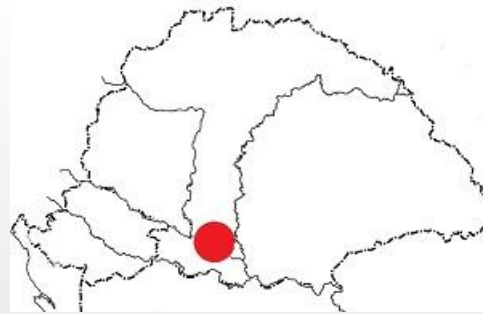
– **a népbíróság (1945–50, 1956–58) vádjai – ?**

1. A Délvidék elfoglalása
2. SZU – „beállt a hadiállapot”
3. Hadiállapotban Angliával és Amerikával (Mo. üzen hadat!)
4. **Politikai működése 1944. március 19. után (Szombathely képviselője)**

Bárdossy L.

- 1941. dec. 7. – ?
→ **dec. 12.:** telefonos hadüzenet az USA-nak

- 1942. jan.: bácskai vérengzés (újvidéki razzia)
→ kb. 3500 szerb és zsidó †
- 1941. jún.: kassai bombázás – ?
→ ürügy a SZU megtámadására

- magyar gazdaság → németeknek termel (bauxit, kőolaj, gabona...)
1945 után elmaradt ellentételezés!
- jegyrendszer (1941-től fokozatosan), hústalan napok, cenzúra
- 1941:XV. tc. (aug. 8.): III. zsidótörvény – ?
- fokozott magyar katonai részvétel

Egy 1941. jan.-i kormányrendelet előírta a sajtkészítés csökkentését 30%-kal, és hogy az összmennyiség legalább 60%-ából „trappista jellegű egységes félkemény sajt készítendő”.

421934

BUDAPESTI CUKORJEGY

Érvényes: 1945. febr. 1–28-ig.

A jegy tulajdonosának

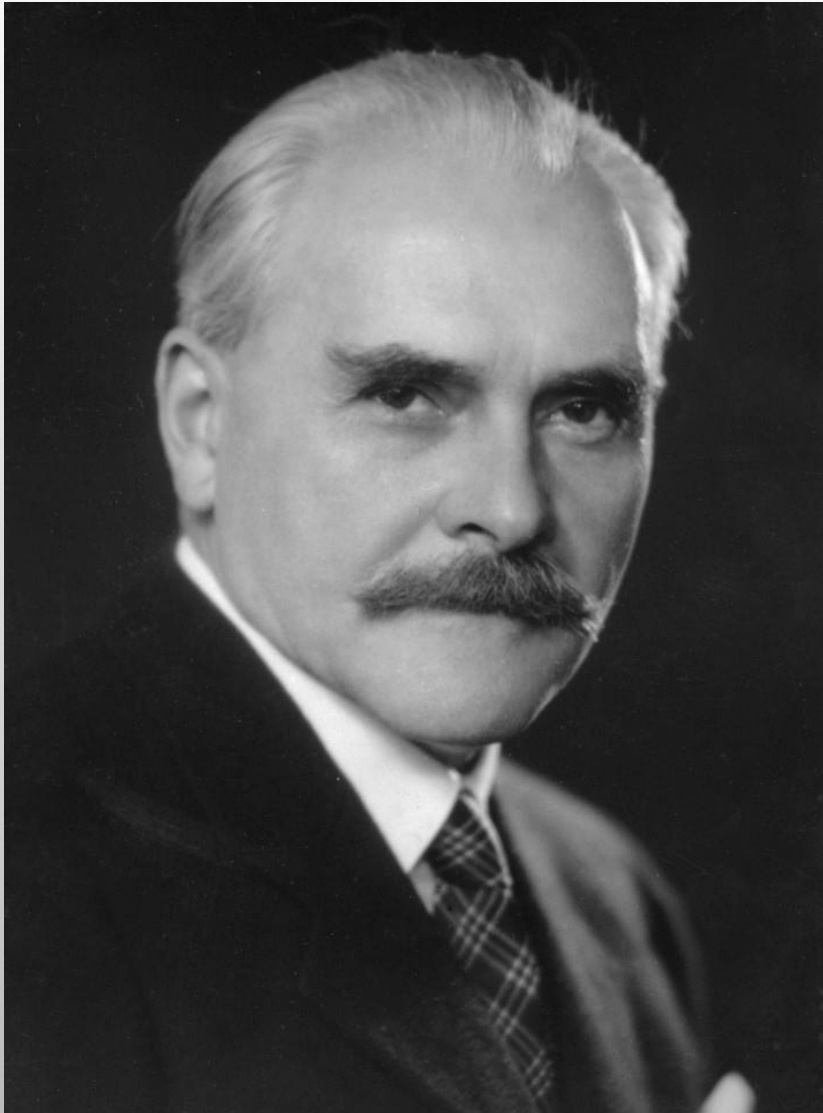
neve: .....

lakása: .....

A cukrot a kereskedő csak a cukorjegy tulajdonosának vagy igazolt meghatalmazottjának szolgáltathatja ki. A jegy átruházása tilos. Elvesztett, elloptott vagy bármi módon megsemmisült cukorjegy helyett újat igényelni nem lehet. A jegy utánczásáért, vagy ezzel elkövetett bármilyen visszaéléssért törvényszabta büntetés jár. A jegyért a m. kir. közellátásügyi miniszter úr által mindenkor megállapított térítési díjat kell fizetni.

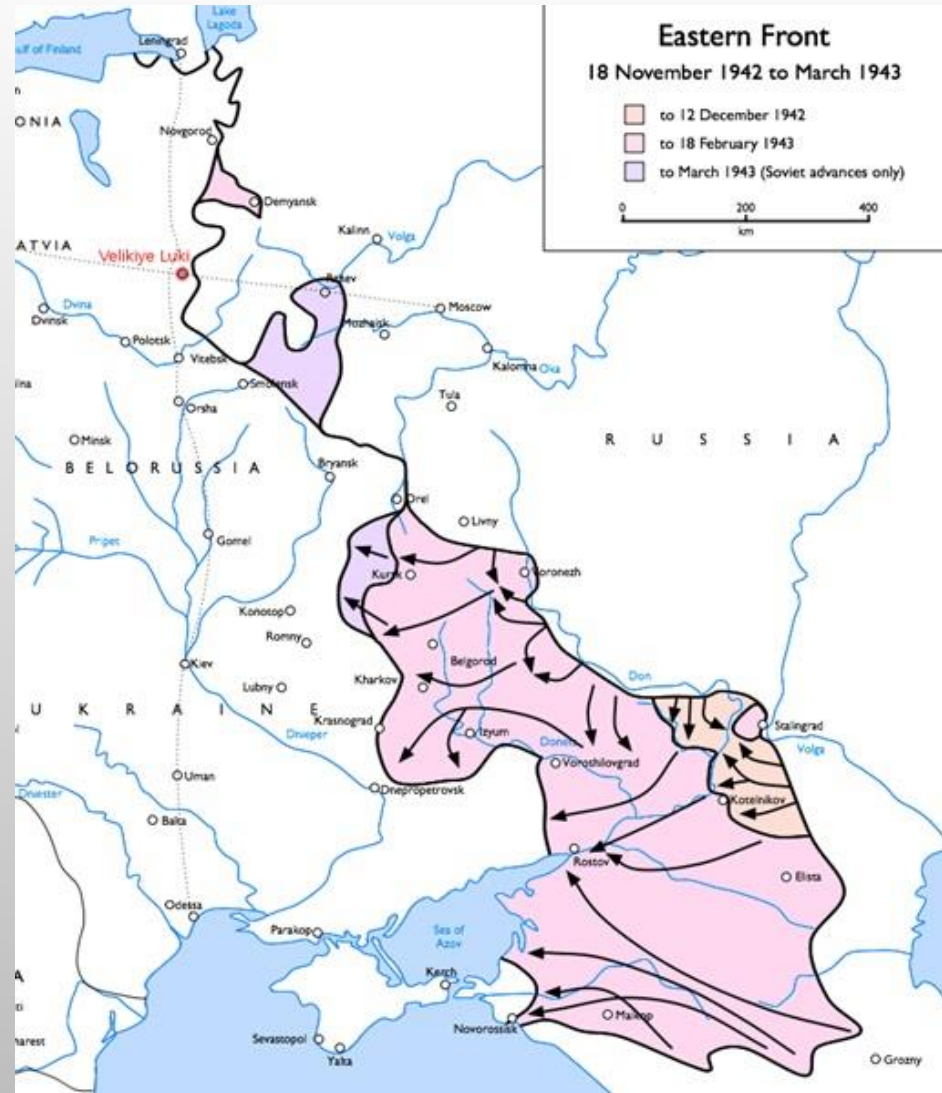
CUKOR 2 Érvényes február hónapra	CUKOR 2 Érvényes február hónapra
CUKOR 2 Érvényes február hónapra	CUKOR 2 Érvényes február hónapra

KÁLLAY MIKLÓS MIN.ELN. (1942–44)

- külpolitikai váltás
ún. Kállay-kettős
inkább kényszerpályák...
- 1943/44 → közeledik a K-i front
remény: szövetségesek balkáni
partraszállása (Teherán: Ø)
- titkos tárgyalások a szöv.-ekkel
pl. SZENT-GYÖRGYI A. Isztambulban
- 1942 tavasza → II. magyar hads.:
200 ezer fő
+ kb. 50 ezer munkaszolgálatos
1942 nyara, ősze: felvonulás a
Donhoz, partizánok, hídfőcsaták

- 1943. jan. 12. /febr.:
voronyezsi katasztrófa
← Sztálingrádmellékhadszíntere
- a Vörös Hadsereg támad
↓
megsemmisítő vereség
← $-30-40\text{ }^{\circ}\text{C}$, nagy hó
← elégtelen ruházat,
fegyverzet, ellátás
- a legnagyobb m. háb. véráldozat
kb. 100–120 ezer fő
† + eltűntek (+ hadifoglyok)

NÉMET MEGSZÁLLÁS

a) Margaréta-terv

- német csapatösszevonás a határon
- HORTHY klessheimi látogatása

- márc. 18. (szo) vacsora: HITLER bejelenti, h. No. megszállja Mo.-ot ráveszi HORTHYt, hogy maradjon a helyén – ?
- márc. 19. (v) hajnal – Ø ellenállás
- a szuverenitás bizonyos elemei megmaradtak (államfő, kormány, parlament) → nemzetközi megítélés?
- Gestapo → letartóztatások – BAJCSY-ZSILINSZKY ENDRE sokan bujkálnak (BETHLEN I., KÁLLAY M.)

PÁRKÁNYI RAAB PÉTER, 2014
(Szabadság tér)

az angyali ártatlanságú magyar
társadalom és a birodalmi sas képében
Németország szembeállítás

MAXIMILIAN VON WEICHS
vezértábornagy híres bon mot-ja:
Magyarország megszállása harc nélkül
24, harc esetén 12 órát fog igénybe
venni, mert utóbbi esetben elmaradnak
az üdvözlő beszédek

[naplójában arról panaszkodik, hogy
feleslegesnek érzi magát Mo.-on, nincs
más elfoglaltsága, mint hogy vacsorá-
kon és borkóstolókon vegyen részt, és
szorgalmasan járjon az Operába]

kozterkep/mapublic

b) SZTÓJAY DÖME min.eln. (1944. márc. – 1944. aug.)

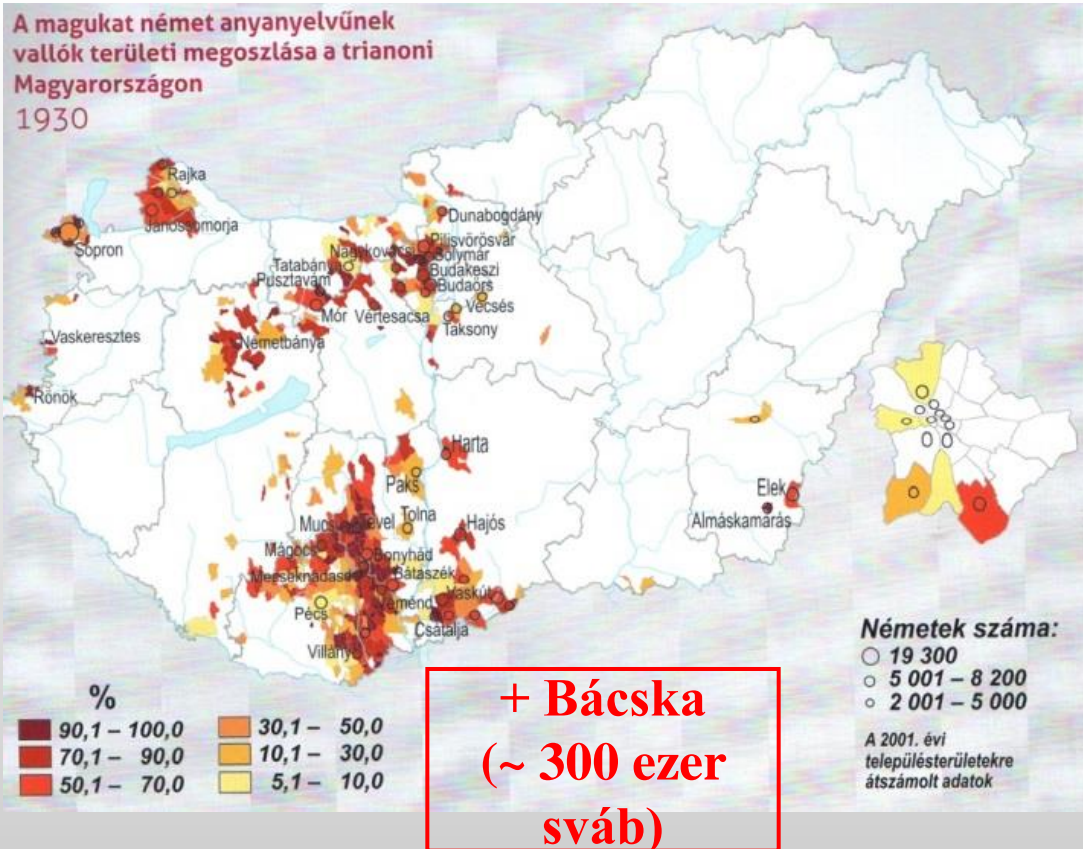
- „Quisling” – ?
- tisztogatás a felső vezetésben, a közép- és alsóbb szintű igazgatás képviselői ált. helyükön maradnak
- szigorodó cenzúra
- állami kiadások fele + újabb csapatok → No.
~ Mo. szisztematikus gazdasági kifosztása
- 1944 tavaszától bombázzák Mo. területét

c) a magyar holokauszt

- sárga csillag
- vidéki zsidók → gettók (ápr. 16.),
majd deportálás (máj. 15.)
- magyar társadalom nem vesz
tudomást róla, csendőrség együtt-
működik
- A. EICHMANN, ENDRE L.

**d) a mo.-i svábok
kényszerosorozása –
„önfenntartó megszállás”**

– Az SS-be '42–'43-ban önként belépők elveszítették magyar állampolgárságukat (több tízezer fő)

– 1944. tavasz/nyár: kényszerosorozás → SS (kb. 40 ezer fő)

– 1946–1948 – ? II. vh. után kb. 200 ezer sváb kitelepítése Mo.-ról

Budai Vár, Rondella,
FRIEDRICH SCHEER
fejfája, †1945. febr. 9.
(egy Bácskában
kényszerosozott sváb)

Scheer 1904. augusztus 8-án született az észak-bácskai Szeghegyen (ma Sekic-Lovcenac, Szerbia). A községet 90%-ban németek, 10%-ban magyarok lakták. Miután szolgált a jugoszláv királyi hadseregben, majd a magyar királyi honvédségben, 1944-ben kényszerosozták az SS-be. 1945. február 8-án felkarján szerzett súlyos sérülése miatt kórházban elhunyt, másnap temették el, holttestét néhány év múlva exhumálták és az Új Köztemető 140-es parcellájába vitték, majd innen a rendszerváltás után kialakított budaörsi német katonai temetőbe szállították.

Megélt két háborút, néhány megszállást, szolgált több hadseregben, szülőfaluját ma Montenegróból és Koszovóból elmenekült, elköltözött szerbek lakják, három sírban nyugodtak maradványai, egész életét feje felett távoli hatalmak döntötték el s oltották ki.

LAKATOS GÉZA korm.

(1944. aug. – okt.)

– a kiugrási kísérlet előkészítése

- 1944. aug. 23. – ?
- 1944. okt. 15. 12⁰⁰ – HM proklamációja
- sikertelen katonaság nem áll át németek + nyilasok megtámadják a Várat

ifj. HM elrablása

(bátyja, HI a K-i fronton †)

- SZÁLASI formai min. eln.-i kinevezése – nem legitim
→ Mo. „az utolsó csatlós”

SZÁLASI a Sándor-palotába érkezik 1944. okt. 16-án, a nyilas hatalomátvétel napján

NYILAS RÉMURALOM (1944. okt. 15. – 1945)

↳ egyre csökkenő területen!

- SZÁLASI – nemzetvezető (min. eln. + államfő)
PV → NV
  - Csobánkán építi légvárait
„Hungária Egyesült Ósföldekről”
- budapesti zsidóság gettósítása
felüket elhurcolják
- Mo. területe hadszíntér lesz
  - Erdély: 1944. szept-okt.
  - debreceni páncéloscsata: 1944. okt.
  - Bp. ostroma:
1944. dec. 24. – jan. 18. / febr. 11.
  - Tavaszi ébredés – ?

*A két eseményre egyazon
napon, 1944. november 4-én
került sor – ?*

*Néhány budapesti lakos lőttemet szeletel
(élelmezés az ostromgyűrűben)*

- Budapest ostroma,
a kitörés (1945. febr. 11.)

→ a 43 ezer kitörőből 700 jutott át,
kb. 20 ezer eltűnt

(közülük 700 maradványait találták meg)

kb. 800 szovjet †, sebesült (1 : 50)

Kifosztott német holttestek a Szent János Kórház mellett, 1945. febr.

Német-magyar katonai temető, Budaörs

*Attila út 37. – kényszerleszállt
német vitorlázógép roncsai*

Zugliget (budai hegyek), 1945 nyara

- felszabadulás és megszállás
zabrálás (davaj csaszi – ?)
becslés: 100–200 ezer magyar nőt erőszakoltak meg
(akár többször is)
2 millió német nőt – kb. 250 ezer belehalt

*JEVGENYIJ KHALDEI
(1917–1997),
„a szovjet Capa” fotója
– Bp., 1945 márc.–ápr.*

*Etikus egy ilyen fotót
illusztrációként használni?*